

ผลของโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นตอนต้น*

รดาธร วงศ์ภคต พย.ม.** วิลาวัญย์ ชมนิรัตน์ PhD***

* วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น ** นักศึกษาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลเวชปฏิบัติชุมชน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น *** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการเพิ่มต้นทุนชีวิตต่อการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นตอนต้น เลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ 36 คน เป็นวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-14 ปี ที่อาศัยในหมู่บ้านแห่งหนึ่งของตำบลทวนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ แบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนและหลังการทดลอง กลุ่มตัวอย่างได้รับโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นตอนต้น เครื่องมือที่ใช้รวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่น แบบสอบถามต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน และแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบ paired t-test ศึกษาระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึง เดือนเมษายน พ.ศ. 2559

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นวัยรุ่นตอนต้น มีค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และค่าเฉลี่ยคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นลดลงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงสรุปได้ว่า วัยรุ่นตอนต้นที่ได้รับโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นตอนต้น มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่ลดลง ดังนั้นโปรแกรมนี้จึงเป็นทางเลือกหนึ่งสำหรับพยาบาลในการลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในชุมชน

คำสำคัญ: ต้นทุนชีวิต วัยรุ่นตอนต้น พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ

Outcomes of Program' Life Assets Development to Prevent Sexual Risk Behaviors Among Young Adolescence*

Radathon Wongnapadol M.N.S.** Wilawan Chomnirat PhD***

* Thesis of Master of Nursing Science, Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Graduate School, Khon Kaen University ** Student of Master of Nursing Science, Master of Nursing Science Program in Community Nurse Practitioner, Faculty of Nursing, Khon Kaen University *** Assistant Professor, Faculty of Nursing, Khon Kaen University

Abstract

This quasi-experimental research aimed to study the effects of life assets improvement program on early adolescence. Subjects were selected using purposive sampling method and the 39 teenagers with 10-14 years old age stayed in the village at Tambon Duanyai, Amphur Whanghin, Sisaket Province. This study used the one group pretest posttest design. Instruments used for data collection included an individual memo file, Developmental Assets Survey and the adolescence' sexual risk behaviors assessment. The data were analyzed by descriptive data such as frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and paired t-test. The research was conducted during March 2016 to April 2016.

The research exhibited that post-test result of the developmental assets survey had higher than pre-test of the developmental assets survey statistically significant at 0.05 and that post-test result of the adolescence' sexual risk behaviors assessment had lower than pre-test of the adolescence' sexual risk behaviors assessment statistically significant at 0.05.

In conclusion, early adolescence who received life assets improvement program on early adolescence had decreased sexual risk behaviors. Therefore, this program is provided for nurses to select for reducing sexual risk behaviors among early adolescence in the community.

Keywords: life assets, early adolescence, sexual risk behaviors

บทนำ

ปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นกำลังเป็นปัญหาาระดับชาติ และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของวัยรุ่นอย่างมาก ดังจะเห็นได้จากสถิติการตั้งครรภ์ในมารดาวัยรุ่นอายุต่ำกว่า 20 ปี ของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2548-2552 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จากร้อยละ 12.9; 13.0; 13.4; 12.0 และ 13.5 ตามลำดับ ซึ่งเกณฑ์ของประเทศที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 10 และยังมีพบจำนวนมารดาวัยรุ่นที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ในปีพ.ศ. 2552 จำนวน 3,299 คน¹ จากผลการเฝ้าระวังพฤติกรรมที่สัมพันธ์กับการติดเชื้อเอชไอวี กลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 และมัธยมศึกษาปีที่ 5 พ.ศ. 2555 พบว่าในกลุ่มนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนชาย ร้อยละ 5.3 และนักเรียนหญิงร้อยละ 5.1 เคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว อายุเฉลี่ยของการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกของนักเรียนชายเท่ากับ 13.2 ปี นักเรียนหญิงเท่ากับ 13.3 ปี ทั้งเพศชายและเพศหญิงมีเพศสัมพันธ์กับแฟนหรือคู่มากที่สุด การใช้ถุงยางอนามัยในการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก พบว่าในกลุ่มนักเรียนชายใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 52.9 และคู่ของนักเรียนหญิงมีการใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกร้อยละ 50.0 ในกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนชายเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 24.8 โดยใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 56.4 และนักเรียนหญิงเคยมีเพศสัมพันธ์แล้ว ร้อยละ 20.2 และคู่ของนักเรียนหญิงใช้ถุงยางอนามัยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก ร้อยละ 53.4² จะเห็นว่าได้สัดส่วนของนักเรียนชายและหญิงที่เคยมีเพศสัมพันธ์แล้วยังคงเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ โดยเมื่อมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกนั้นมียุติเฉลี่ยน้อยลงทุกกลุ่ม

สำหรับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในเขตอำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ จากประสบการณ์การปฏิบัติงานที่แผนกห้องคลอด โรงพยาบาลวังหิน และสถิติผู้มารับบริการฝากครรภ์และคลอดบุตร พบว่าวัยรุ่นมีอุบัติการณ์การตั้งครรภ์และคลอดบุตรอายุต่ำกว่า 20 ปีเพิ่มมากขึ้น ในปี พ.ศ. 2555 มีผู้คลอดบุตรทั้งหมด จำนวน 125 คน เป็นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นจำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20 ในปี พ.ศ. 2556 มีผู้คลอดบุตรทั้งหมด จำนวน 107 คน เป็นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 27.1 และในปีพ.ศ. 2557 มีผู้คลอดบุตรทั้งหมด จำนวน 110 คน เป็นหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่น จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 27.3 และพบว่าในเขตตำบลดวนใหญ่ ข้อมูลในปีพ.ศ. 2556 มีหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มาคลอดบุตรที่โรงพยาบาลวังหิน จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 ของหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นที่มาคลอดทั้งหมด³ ซึ่งสูงกว่าพื้นที่อื่นๆ ในเขตอำเภอวังหิน สูงกว่าระดับจังหวัดที่พบหญิงตั้งครรภ์วัยรุ่นร้อยละ 16.8 สูงกว่าระดับประเทศคือร้อยละ 14.7 และสูงกว่าที่องค์การอนามัยโลกกำหนดเกณฑ์มาตรฐานเฝ้าระวังสถานการณ์ตั้งครรภ์ของวัยรุ่น อายุต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์ต่อหญิงตั้งครรภ์ทุกกลุ่มอายุ ต้องไม่เกินร้อยละ 10¹

ในปัจจุบันแนวความคิดการพัฒนาวัยรุ่นเปลี่ยนไปจากอดีตที่ผ่านมา การแก้ไขปัญหาดังกล่าวที่มองปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นตัวตั้ง เมื่อเกิดปัญหาแล้วจึงค่อยแก้ไข ขาดกลยุทธ์เชิงบวกในการร่วมกันวางแผนแก้ไขปัญหามาจากทุกภาคส่วน ซึ่งไม่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้อย่างยั่งยืนและตรงจุด หลายประเทศจึงให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยเชิงบวก เช่น สถาบันวิจัยในสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาแบบวัดต้นทุนชีวิตมาเป็นดัชนีชี้วัดจำนวน 40 ข้อ พบว่าเยาวชนหรือครอบครัวที่ผ่านเกณฑ์เกิน 20 ตัวชี้วัดมีโอกาสที่เยาวชนจะมีพฤติกรรมลดแหลมจะน้อยลง และหากผ่านเกณฑ์เกิน 30 ตัวชี้วัดแทบจะสรุปได้เลยว่าครอบครัวนั้นๆ เป็นครอบครัวเข้มแข็งเป็นเยาวชนที่แข็งแรง ลดปัญหาสังคมลงได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ⁴ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาหลายการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนชีวิตและพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่น^{5,6,7} พบว่าถ้าต้นทุนชีวิตมาก จะมีพฤติกรรมในทางที่ดี ส่งผลให้วัยรุ่นลดพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ ลงได้ นั่นคือ ต้นทุนชีวิตยิ่งมากเท่าใด โอกาสที่จะมีพฤติกรรมเสี่ยงยิ่งลดลง พฤติกรรมเสี่ยงที่ลดลงได้แก่ พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การไม่ดื่มแอลกอฮอล์ การไม่ใช้สารเสพติด และลดโอกาสในการสูบบุหรี่ลงได้ ดังนั้นจึงมีการนำแนวคิดเชิงบวก นั่นคือ แนวคิดต้นทุนชีวิต (Developmental Assets) มาใช้มากขึ้น แนวคิดต้นทุนชีวิตเป็นปัจจัยสร้างหรือปัจจัยเชิงบวกที่ได้รับอิทธิพลทั้งจากปัจจัยภายในตัวเด็กและปัจจัยภายนอก ได้แก่ ครอบครัว โรงเรียน เพื่อน และชุมชน หากสามารถควบคุมปัจจัยและเสริมสร้างปัจจัยต่างๆ ให้เหมาะสม จะส่งผลต่อการพัฒนาต้นทุนชีวิตที่ดีให้แก่เด็กและเยาวชนเติบโตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างสันติสุขและมีสุขภาพที่แข็งแรง รวมทั้งลดปัญหาพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การติดสารเสพติด การใช้ความรุนแรง

ต้นทุนชีวิตมีความเชื่อมโยงแบบบูรณาการกับพฤติกรรมที่ดีอีกหลายประการของเยาวชนและต้นทุนชีวิตบางข้อ มีความสำคัญต่อการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยง⁹ ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาการเพิ่มต้นทุนชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงในวัยรุ่นโดยชุมชนมีส่วนร่วม ของชุมชนหนองผักก้าม เทศบาลเมืองเลย อำเภอเมือง จังหวัดเลย¹⁰ ศึกษาต้นทุนชีวิตวัยรุ่น พบว่า 1) พลังเพื่อนและกิจกรรม ซึ่งเป็นพลังที่อ่อนแอมากที่สุด รองลงมา คือ 2) พลังชุมชน 3) พลังตัวตน 4) พลังสร้างปัญญา และ 5) พลังครอบครัว ตามลำดับ และดำเนินการเพิ่มต้นทุนชีวิตวัยรุ่นโดยการจัดให้มีกิจกรรม 1) จัดอาสาเยี่ยมและดูแลผู้ป่วย เยี่ยมทารกและมารดาหลังคลอด จัดอาสาทำแผนที่ทางภูมิศาสตร์ (GIS) ของหมู่บ้าน จัดอาสาให้ความรู้และเล่นิทานทางหอกระจายข่าว 2) โครงการสายด่วนสุขภาพครอบครัวโดยการเยี่ยมครอบครัวของวัยรุ่น เพื่อประเมินศักยภาพของครอบครัว และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมวัยรุ่นทางโทรศัพท์ 3) จัดกิจกรรมประเพณี

การผูกฟ้ออีก แม้อีก การประเมินผลการเพิ่มต้นทุนชีวิตหลังการดำเนินกิจกรรมพบว่า วัยรุ่นกลุ่มเป้าหมายมีระดับต้นทุนชีวิตเพิ่มขึ้นทุกพลัง และจากผลการศึกษากการพัฒนาต้นทุนชีวิตเพื่อป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ในตำบลตาจั่น อำเภอคง จังหวัดนครราชสีมา¹¹ ทำการศึกษาต้นทุนชีวิตกลุ่มเป้าหมายในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปี โดยใช้แบบประเมินต้นทุนชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชน พบว่ามีระดับต้นทุนชีวิตไม่ผ่านเกณฑ์ พลังที่อ่อนแอมากที่สุด คือ พลังตัวตนและพลังชุมชน โดยใช้กระบวนการพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง และสร้างคู่มือดำเนินกิจกรรมเพื่อนำมาพัฒนาต้นทุนชีวิตกลุ่มเป้าหมาย ผลการพัฒนาสรุปได้ว่า กลุ่มเป้าหมายมีต้นทุนชีวิตที่เพิ่มขึ้น ร้อยละ 81.1 จากการศึกษาที่ผ่านมาจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาต้นทุนชีวิตโดยการจัดให้มีกิจกรรมที่สร้างสรรค์และเหมาะสมกับบริบทในชุมชน จะทำให้ต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นเพิ่มขึ้น และสามารถลดโอกาสการเกิดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นลงได้ เนื่องจากต้นทุนชีวิตจะเป็นเสมือนเกราะกำบังป้องกัน หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแรง เป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีให้เกิดขึ้นกับวัยรุ่นในชุมชน ดังนั้นผู้วิจัยจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาต้นทุนชีวิต โดยประยุกต์ใช้คู่มือดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่น¹¹ จัดเป็นโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตเพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นตอนต้นในชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลของโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในวัยรุ่นตอนต้น

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบแนวคิดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย^๑ เนื่องจากเป็นกรอบแนวคิดที่ได้ปรับให้เหมาะสมกับบริบทของสังคมไทย โดยมีมุมมองที่ให้ความสำคัญกับต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยในสังคมยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปจากอดีต ปัญหาหลายด้านที่รุ่มล่อม ทั้งด้านอาชญากรรม เศรษฐกิจ ความเสื่อมทางสังคมและวัฒนธรรม ก่อให้เกิดพฤติกรรมเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อโดยตรงกับเด็กและเยาวชน และสิ่งสำคัญที่พบ คือการแก้ไขปัญหาที่มุ่งแก้ไขที่ปลายเหตุ ยึดปัญหาเป็นที่ตั้ง โดยแนวคิดนี้ได้มีการเปลี่ยนมุมมองการทำงานด้านเด็กและเยาวชนที่เน้นการสร้างเกราะป้องกัน หรือสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแรงให้กับเด็กและเยาวชน ซึ่งต้นทุนชีวิตประกอบด้วย 5 พลังสำคัญ คือ พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-Experimental Research Design) แบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (The One Group Pretest Posttest Design) กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติ ดังนี้ มีอายุ

ระหว่าง 10-14 ปี อยู่ในระบบการศึกษาหรือนอกระบบการศึกษา มีภูมิลำเนาในหมู่บ้านแห่งหนึ่งของตำบลตาจั่น อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ สามารถพูดอ่านเขียนภาษาไทยได้ การได้ยินปกติ ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมจนสิ้นสุดการทดลอง และได้รับ การยินยอมจากผู้ปกครอง ซึ่งในหมู่บ้านที่ทำการศึกษามีวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-14 ปี จำนวน 39 คน ไม่ยินดีเข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 3 คน จึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 36 คน และมีกลุ่มผู้ร่วมโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นตอนต้น ที่ยินดีเข้าร่วมกิจกรรม คือ 1) กลุ่มผู้ปกครอง จำนวน 25 คน และ 2) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน ดำเนินการวิจัย ระหว่างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2559

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีดังนี้

1) แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่น 2) แบบสอบถามต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน^๑ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.89 ประกอบด้วยคำถาม 48 ข้อ เป็นการสำรวจต้นทุนชีวิตทั้งภายในและภายนอก แบ่งเป็น 5 พลัง ได้แก่ พลังตัวตน จำนวน 15 ข้อ พลังครอบครัว จำนวน 8 ข้อ พลังสร้างปัญญา จำนวน 11 ข้อ พลังเพื่อนและ กิจกรรมจำนวน 6 ข้อ และพลังชุมชน จำนวน 8 ข้อ คำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ คือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง บางครั้ง และไม่เคย 3) แบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น¹² มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.90 ประกอบด้วย คำถาม 30 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ 4 ด้าน ได้แก่ 3.1) ด้านการคบเพื่อนต่างเพศ จำนวน 7 ข้อ 3.2) ด้านการคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ จำนวน 8 ข้อ 3.3) ด้านการบริโภคสิ่งกระตุ้นทางเพศและการเที่ยวสถานเริงรมย์ จำนวน 7 ข้อ และ 3.4) ด้านการมีเพศสัมพันธ์ จำนวน 8 ข้อ คำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ คือ เป็นประจำ บางครั้ง และไม่เคย โดยให้ผู้ตอบเลือกตอบข้อที่ตรงกับลักษณะพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติ เคยมีประสบการณ์ หรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติอยู่ในปัจจุบันของผู้ตอบมากที่สุด

2. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิต ผู้วิจัยได้ประยุกต์มาจากแนวทางการพัฒนาต้นทุนชีวิตของ กชนิภา นราพินิจ ประกอบด้วย

1) โปรแกรมเพิ่มต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน 2) โปรแกรมเพิ่มต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว 3) โปรแกรมเพิ่มต้นทุนชีวิตด้านพลังปัญญา พลังเพื่อนและ กิจกรรม และ 4) โปรแกรมเพิ่มต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว และพลังชุมชน โดยผู้วิจัยได้ทำความเข้าใจในแนวคิดของโปรแกรม รวมถึงกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอนของโปรแกรม และได้ขออนุญาตเจ้าของโปรแกรมเรียบร้อยแล้ว

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 2 ระยะเวลา ประกอบด้วย

1. ขั้นตอนเตรียมการ ผู้วิจัยยื่นแบบเสนอเพื่อขอรับการพิจารณาด้านจริยธรรมของกาววิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จากนั้นจึงทำหนังสือจากคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ถึงผู้ใหญ่บ้าน หมู่บ้านแห่งหนึ่งของตำบลควนใหญ่ อำเภอวังหิน จังหวัดศรีสะเกษ เพื่อขออนุญาตในการทำวิจัย ซึ่งแจ้ง อธิบายรายละเอียด และขอความร่วมมือในการศึกษาเก็บข้อมูล ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่าง ในวัยรุ่นอายุระหว่าง 10-14 ปี พร้อมกับขออนุญาตผู้ปกครอง เพื่อให้วัยรุ่นเข้าร่วมการทดลอง ถ้าผู้ปกครองยินยอมให้ลงลายมือชื่ออนุญาตเพื่อทำการวิจัย จากนั้นนัดวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อชี้แจงขั้นตอนการวิจัย โดยกำหนดสถานที่เป็นบริเวณศาลาประชาคมประจำหมู่บ้าน

2. ขั้นตอนการเก็บข้อมูล ใช้ระยะเวลา 4 สัปดาห์ ดังนี้ สัปดาห์ที่ 1 เก็บรวบรวมข้อมูลก่อนการทดลองในกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่น แบบสอบถามต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน และแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น สัปดาห์ที่ 2 ดำเนินตามโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นตอนต้น ซึ่งใช้ระยะเวลา 4 วัน ดังรายละเอียดต่อไปนี้ 1) กิจกรรมเสริมสร้างต้นทุนชีวิตด้านพลังตัวตน มีวัยรุ่นเข้าร่วมทั้งหมดจำนวน 36 คน กิจกรรมนี้เป็นการเตรียมความพร้อมในการเข้าร่วมกิจกรรม สร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกันเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย และได้รู้จักกันสนิทสนมกัน มากขึ้น ในขั้นตอนนี้มีการให้สร้างกฎกติกา คำมั่นสัญญา ความรัก ความผูกพัน และความรับผิดชอบของวัยรุ่นที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน ทำให้เกิดแรงจูงใจ เกิดความกล้าแสดงออกและความมั่นใจในเชิงบวก เป็นการสร้างสัมพันธภาพระหว่างวัยรุ่นด้วยกัน และผู้วิจัย มีการตั้งประเด็นคำถามออกเป็น 2 คำถาม คือ คำถามที่ 1 บุคคลที่มีความสำคัญหรือเป็นแรงบันดาลใจในชีวิตคือใคร เพราะอะไรบุคคลนั้นจึงเป็นบุคคลที่สำคัญ บุคคลนั้นมีข้อดีอะไร และคำถามที่ 2 ตัวเรามีข้อดีอะไร ในชีวิตที่ผ่านมา รู้สึกว่าอะไรทำแล้วเกิดความภาคภูมิใจ และบุคคลในครอบครัวมีส่วนสนับสนุนสิ่งที่ทำนั้นอย่างไร 2) กิจกรรมเสริมสร้างต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว มีวัยรุ่นเข้าร่วมจำนวน 36 คน ผู้ปกครองเข้าร่วมจำนวน 25 คน กิจกรรมนี้เป็นการสะท้อนความคิดในประเด็นที่วัยรุ่นได้วาดฝันครอบครัวในฝันให้ผู้ปกครองได้รับทราบ และร่วมหาแนวทางในการสานฝันนั้นให้เป็นจริง ซึ่งการทำกิจกรรมนี้ทำให้เกิดความรัก ความอบอุ่น พุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างคนในครอบครัว ผู้ปกครองได้รับรู้ความคิดและความต้องการของวัยรุ่นมากขึ้น วัยรุ่นก็สามารถพุดคุยกับผู้ปกครองได้อย่างสบายใจ ก่อเกิดความเอาใจใส่และการสนับสนุนที่ดีในครอบครัว 3) กิจกรรมเสริมสร้างต้นทุนชีวิตด้านพลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม มีวัยรุ่นเข้าร่วมจำนวน 36 คน เป็นกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมส่งเสริมอนามัยการเจริญพันธุ์ที่เหมาะสม โดยการบรรยายและฐานการเรียนรู้เรื่องเพศศึกษา ถาม-ตอบ ระดมสมอง

แลกเปลี่ยนประสบการณ์ แสดงบทบาทสมมติเกี่ยวกับสถานการณ์ ความรุนแรง ผลกระทบการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น เพื่อให้วัยรุ่นตระหนักถึงผลเสียที่เกิดจากการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น การดูวีดิทัศน์ ระดมสมอง และการอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับสาเหตุ ปัจจัยเสี่ยง และผลกระทบจากการมีเพศสัมพันธ์ 4) กิจกรรมเสริมสร้างต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัว และพลังชุมชน วัยรุ่นเข้าร่วมจำนวน 36 คน ผู้ปกครองจำนวน 25 คน และผู้นำชุมชน จำนวน 4 คน ซึ่งกิจกรรมครั้งนี้ จัดในช่วงเทศกาลสงกรานต์ จึงถือเป็นโอกาสอันดีที่ทุกคนได้มีกิจกรรมร่วมกัน การจัดกิจกรรมวันครอบครัวนี้ วัยรุ่นได้กราบไหว้ผู้ปกครอง รดน้ำดำหัวขอพรผู้ใหญ่ และผู้นำชุมชน มีการทำการรบกวนบอกความรู้สึกให้กับคนในครอบครัว ทำให้วัยรุ่นและครอบครัวได้มีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้เกิดสัมพันธภาพที่ดีระหว่างวัยรุ่น ครอบครัว และชุมชน และจากกิจกรรมการประชุมร่วมกันเพื่อค้นหาแนวทางของชุมชนในการดูแลวัยรุ่น ทำให้เกิดมาตรการในการดูแลวัยรุ่นที่ประกาศใช้อย่างชัดเจนในชุมชนอีกด้วย เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่เพิ่มต้นทุนชีวิตให้แก่วัยรุ่นให้มีพลังที่เข้มแข็งขึ้น ดังนั้นความรัก ความเข้าใจ ความร่วมแรงร่วมพลังของคนในชุมชน ล้วนเป็นเกราะที่ช่วยลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศที่เกิดขึ้นในวัยรุ่นได้อย่างชัดเจน สัปดาห์ที่ 3 เว้นช่วงเวลาทำกิจกรรม เพื่อเตรียมความพร้อมและวางแผนในการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลอง และสัปดาห์ที่ 4 ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลหลังการทดลองในวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยแบบสอบถามต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนและแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น (ชุดเดิม)

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป แจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างคะแนนต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน และความแตกต่างคะแนนพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นก่อนการทดลองและหลังการทดลองใช้สถิติ Paired t-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

จริยธรรมการวิจัย การวิจัยนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการจริยธรรมและการวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของวัยรุ่นกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้เกณฑ์ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีวัยรุ่นที่ยินดีเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 36 คน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 26 คน ร้อยละ 72.2 มีอายุเฉลี่ย 11.22 ปี ศึกษาอยู่ในระดับประถมศึกษา จำนวน 31 คน ร้อยละ 86.1 ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับปู่ย่า ตายาย จำนวน 20 คน ร้อยละ 55.6 สถานภาพของบิดามารดา ส่วนใหญ่อยู่ด้วยกัน จำนวน 23 คน ร้อยละ 63.9 ส่วนใหญ่มีพี่น้อง 1-2 คน จำนวน 26 คน ร้อยละ 72.8 อาศัยอยู่บ้านของตนเอง จำนวน 33 คน ร้อยละ 91.7 ส่วนใหญ่ได้รับค่าใช้จ่ายจาก พ่อแม่ จำนวน 32 คน ร้อยละ 88.9

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยที่ได้รับ คือ 44.30 บาท ต่อวัน ซึ่งส่วนใหญ่ พ่อใช้ จำนวน 34 คน ร้อยละ 94.4 เมื่อมีปัญหาจะปรึกษา พ่อแม่และครอบครัว จำนวน 28 คน ร้อยละ 77.8

2. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนแบบสอบถาม ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนแบบสอบถามต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนทั้ง 5 ด้าน เฉลี่ย 119.52 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 5.86 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนแบบสอบถาม ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนทั้ง 5 ด้านเฉลี่ย 150.78 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยแบบสอบถามต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนทั้ง 5 ด้านระหว่างก่อนและหลังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) (ตารางที่ 1)

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง

ต้นทุนชีวิต โดยรวม	n	คะแนนต้นทุน ชีวิตเด็กและ เยาวชน		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.		
ก่อนการทดลอง	36	119.52	5.86	-1.385	0.010*
หลังการทดลอง	36	150.78	7.21		

* $p < 0.05$

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนแบบประเมิน พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น ระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ก่อนการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นเฉลี่ย 75.9 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 7.78 หลังการทดลองกลุ่มตัวอย่างมีค่าคะแนนแบบประเมินพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่น เฉลี่ย 52.2 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เท่ากับ 6.21 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนนเฉลี่ยของพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศระหว่างก่อนและหลังมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\text{-value} < 0.05$) (ตารางที่ 2)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยของคะแนน พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นระหว่างก่อนกับหลังการทดลอง

ประเมิน พฤติกรรม เสี่ยงทางเพศ ของวัยรุ่น	n	คะแนนประเมิน พฤติกรรมเสี่ยง ทางเพศ		t	p-value
		$\bar{X}$	S.D.		
ก่อนการทดลอง	36	75.94	7.78	16.98	0.03*
หลังการทดลอง	36	52.22	6.21		

* $p < 0.05$

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล สามารถอภิปรายได้ดังนี้ ภายหลังจากทดลองวัยรุ่นที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิต ในวัยรุ่นตอนต้น มีค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิต สูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากโปรแกรมประกอบด้วยกิจกรรมที่เสริมสร้างต้นทุนชีวิตทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านพลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนส่งผลทำให้เกิดปัจจัยเชิงบวกที่มีผลต่อการพัฒนาด้านจิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญาของวัยรุ่นตอนต้น สอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่า ลักษณะครอบครัวเข้มแข็ง มีความสัมพันธ์ทางบวกกับต้นทุนชีวิตของสตรีตั้งครรภ์ วัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และต้นทุนชีวิตที่มีระดับต่ำสุด คือ ด้านพลังชุมชน ดังนั้นควรตระหนักถึงความสำคัญของต้นทุนชีวิต ให้มีการสนับสนุนและส่งเสริมให้มีต้นทุนชีวิตที่ดี เพื่อช่วยให้สตรีตั้งครรภ์วัยรุ่นมีพฤติกรรมในการดูแลสุขภาพขณะตั้งครรภ์ที่ดี ลดพฤติกรรมเสี่ยง รู้จักคิด สามารถตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง รวมถึงรู้จักตนเองและหาทางออกในเรื่องต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถดูแลทารกในครรภ์และเลี้ยงดูบุตรที่จะคลอดได้ดีมีคุณภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งครอบครัว สถาบันการศึกษา สถานพยาบาล ชุมชนและสังคม¹³ และจากผลการวิเคราะห์พบค่าเฉลี่ย ก่อนการทดลอง ร้อยละ 119.52 และหลังการทดลองร้อยละ 150.78 ซึ่งสามารถเรียงค่าเฉลี่ยคะแนนต้นทุนชีวิตที่เพิ่มขึ้นตามลำดับดังนี้ 1) พลังสร้างปัญญา 2) พลังครอบครัว 3) พลังชุมชน 4) พลังตัวตน และ 5) พลังเพื่อนและกิจกรรม แต่ยังมีพลังสร้างปัญญาในหัวข้อ ทำการบ้านและทบทวนบทเรียนทุกวัน ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ ทั้งนี้สอดคล้องกับ การสำรวจภาพรวมการอ่านหนังสือของคนไทยมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น แต่ยังคงอยู่ในระดับต่ำมาก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ เช่น ประเทศเวียดนามอ่านหนังสือเฉลี่ย 60 เล่มต่อปี สิงคโปร์อ่านหนังสือเฉลี่ย 40-60 เล่มต่อปี มาเลเซียอ่านหนังสือเฉลี่ย 40 เล่มต่อปี ในขณะที่ประเทศไทยอ่านหนังสือเฉลี่ย 2-5 เล่มต่อปีเท่านั้น¹⁴

วัยรุ่นที่เข้าร่วมโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นตอนต้น มีคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศลดลงกว่าก่อนเข้าร่วมโปรแกรม เนื่องจากต้นทุนชีวิตเป็นพลังในตัวบุคคลแต่ละคนที่มีอยู่ระดับหนึ่งของชีวิต จะเพิ่มขึ้นตามการเลี้ยงดูของพ่อแม่ การได้รับความอบอุ่นจากครอบครัว สิ่งแวดล้อมที่ดี และความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ต้นทุนชีวิตจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านทัศนคติต่อการกระทำที่ส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การรับรู้เชิงบวกเพื่อยึดมั่นในพฤติกรรมที่ดี กล้าปฏิเสธพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ พฤติกรรม การปฏิบัติตนในการป้องกันตนเองจากพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ การมีสัมพันธภาพที่ดี เข้าอกเข้าใจกันระหว่างวัยรุ่น ครอบครัวและชุมชน สอดคล้องกับการศึกษากระบวนการนโยบายสาธารณะเพื่อการพัฒนาต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน ผลการศึกษาพบว่าเด็กและเยาวชนมี

พฤติกรรมเสี่ยงมากที่สุด คือ ขาดการออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ และพฤติกรรมทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 7, 6.1 และ 5.9 ตามลำดับ และมีต้นทุนชีวิตด้านพลังครอบครัวมากที่สุด โดยรู้สึกว่าเป็นที่อบอุ่น ปลอดภัย ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และเป็นตัวอย่างที่ดีของลูก¹⁵ และสอดคล้องกับการศึกษาที่พบว่าปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ระหว่างต้นทุนชีวิตที่มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ต้นทุนชีวิตด้านพลังเพื่อนและกิจกรรม พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังตัวตน และพลังชุมชน ซึ่งการสร้างเสริมความเข้มแข็งด้านปัญญา และการส่งเสริมให้วัยรุ่นมีกิจกรรมร่วมกับเพื่อน มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมพฤติกรรมทางเพศที่พึงประสงค์¹⁶

ต้นทุนชีวิตจึงเป็นพลังสำคัญที่ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง กล้าปฏิเสธเพื่อนในพฤติกรรมเสี่ยง ส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง การยึดมั่นในพฤติกรรมที่ดี ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้ช่วยให้วัยรุ่นตอนต้นหลีกเลี่ยงพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม เช่น การมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร การทำแท้ง เป็นต้น⁸ ดังนั้น โปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นตอนต้น จึงเป็นการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชน เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในชุมชนได้

ข้อเสนอแนะ

1. วัยรุ่นเป็นวัยที่เข้าใจยาก โดยเฉพาะกลุ่มที่มีพฤติกรรมเสี่ยงยิ่งเข้าถึงได้ยาก แต่สิ่งสำคัญในการที่จะเข้าถึงกลุ่มวัยรุ่น คือ ความเข้าใจในธรรมชาติของวัยรุ่น ความจริงใจ ใส่ใจ และความตั้งใจในการที่จะแสดงออกให้วัยรุ่นได้รับรู้ ทั้งการกระทำ การพูดจา ซึ่งต้องใช้ความระมัดระวังในการแสดงออกไม่ให้วัยรุ่น รู้สึกอึดอัดหรือถูกจับผิด ดังนั้น ผู้ที่ดำเนินโปรแกรมจึงต้องมีทักษะและความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาวัยรุ่น มีทักษะในการดำเนินกิจกรรม ทำความเข้าใจในแนวคิดของโปรแกรม รวมถึงกระบวนการในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ทุกขั้นตอน และเทคนิคในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับกลุ่มวัยรุ่น กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มผู้นำชุมชน เพื่อความราบรื่นในการดำเนินกิจกรรมและได้รับความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งสิ่งต่างๆ เหล่านี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อผลของการวิจัย

2. ควรมีการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบระหว่างผลโปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตในกลุ่มวัยรุ่นช่วงอื่นๆ ว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย

3. ควรมีการประเมินต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นตามมุมมองของผู้ปกครอง เพราะผู้ปกครองมีผลต่อวัยรุ่นทั้งองค์ประกอบภายในและภายนอก ซึ่งส่งผลต่อระดับต้นทุนชีวิตของวัยรุ่นได้

4. ควรมีการศึกษาผลของการใช้โปรแกรมการพัฒนาต้นทุนชีวิตอย่างต่อเนื่อง โดยการประเมินผลการศึกษาเป็นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของผลการศึกษา

และในการศึกษารั้งนี้ กลุ่มผู้ปกครองและกลุ่มผู้นำชุมชนเป็นผู้ร่วมโปรแกรมเพื่อการพัฒนาต้นทุนชีวิตในวัยรุ่นตอนต้น จึงไม่ได้นำข้อมูลของทั้งสองกลุ่มนี้มาทำการศึกษาและการศึกษานี้ มีข้อจำกัดด้วยระยะเวลาอันสั้น ที่อาจส่งผลต่อค่าความเชื่อมั่นของข้อมูล

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.ลัทวี ปิยะบัณฑิตกุล และ รศ.ดร.วันเพ็ญ ปันนราช ประธานและกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่ได้เสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น และขอบคุณกลุ่มตัวอย่างทุกท่านที่เข้าร่วมโปรแกรมและให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เอกสารอ้างอิง

1. Ministry of Social Development and Human Security. Situation of teenage pregnancy [Internet]. 2011 [cited 2015 October 21]. Available from: <http://childpregnancy.m-society.go.th>
2. Bureau of Epidemiology, Department of Disease Control Ministry of Public Health. Results of behavioral surveillance survey of HIV among students in Thailand 2012. Nonthaburi: Bureau of Epidemiology; 2012.
3. Department of inpatient and labour room, Whanghin hospital. Whanghin hospital medical records. Whanghin hospital, Sisaket: Ministry of Public Health; 2015.
4. Roehlkepartaina EC, Scales PC. Developmental Assets: A Framework for Enriching Service - Learning [Internet]. 2007 [cited 2015 Oct 21]. Available from: <http://www.servicelearning.org>
5. Murphey DA, Lamonda KH, Carney JK, Duncan P. Relationships of a brief measure of youth assets to health - promoting and risk behaviors. Journal of Adolescent Health 2004; 34(1): 91-184.
6. Kirby D. The impact of school and school programs upon adolescent's sexual behavior. J Sex Res 2002; (39): 27-33.
7. Beebe LA, Vesely SK, Oman RF, Tolma E, Aspy CB, Rodine S. Protective assets for non-use of alcohol and other drug among urban American Indian youth in Oklahoma. Matern Child Health J 2008; (12): 82-90.
8. Tripathi S. Life assets' children and youth. Bangkok: Queen Sirikit National Institute of Child Health Foundation; 2009.
9. Tripathi S. The Power of Life assets for Thai children [Internet]. 2010 [cited 2015 Oct 25].

Available from: <http://www.dekplus.com>

10. Pimparua P. Increasing developmental assets to reduce risk behaviors in adolescents with community participation in the Nong Pakkam Community, Loei Municipality, Loei District, Loei Province [IS]. Khonkaen: Khonkaen University; 2011.
11. Narapinij K. Development of life assets to prevent sexual risk behavior among adolescence [IS]. Khonkaen: Khonkaen University; 2015.
12. Panharach S. Familial sexual Socialization and sexual risk behaviors adolescents in the upper northeastern region [Dissertation]. Bangkok: Ramkhamhaeng University; 2013.
13. Lertsakornsiri M. The relationship between personal factors as well as families' strengths and developmental assets in pregnant adolescents. Naresuan University Journal: Science and Technology 2014; 22(3): 47-57.
14. National Statistical Office. The 2011 survey on reading of population [Internet]. 2011 [cited 2016 Oct 2]. Available from: http://web.nso.go.th/en/survey/data_survey/570703_Surve_%20on_%20Reading_11.pdf
15. Noonil N, Akwarangkoon S. Public policy process for the improvement of children's and youths' life's assets. Thai Journal of Nursing Council 2011; 26 Suppl : S30-43.
16. Boontiam S. Predictive effects of developmental assets on appropriated sexual behaviors among male adolescents in Chon Buri Province [Thesis]. Chon Buri: Burapha University; 2014.